

Milli intibahımızın baş memarı

Azərbaycan xalqı xüsusən son 3 ildə özünün müstəqillik və müasir dövlətçilik tarixinin ən qürurverici mərhələsinə qədəm qoyub. 2020-ci ilin Vətən müharibəsində torpaqlarımızın 30 illik işğalına son qoyuldu, ərazi bütövlüyümüz bərpa edildi. 44 gün davam edən savaşda xalqımız özünün beynəlxalq hüquqla təsbit edilmiş hüquqlarını təmin etdi.

2023-cü ilin sentyabr ayında isə Vətən müharibəsinin məntiqi davamı olaraq Azərbaycan dövləti tarixi torpaqlarımız olan Qarabağda suverenliyini təmin etdi, erməni separatizminə həmişəlik son qoydu. Ordumuzun həyata keçirdiyi bu antiterror tədbirlərinin uğurlu nəticəsi hər birimizə sonsuz qürur yaşadı, fərəhləndirdi. Bununla torpaqlarımızda xarici qüvvələrin təsiri ilə reallaşdırılması planlaşdırılan 200 illik saxta erməni layihəsinə son qoyuldu. Qarabağda ikinci erməni dövləti yaratmaq xülyası status iddiaları kimi birdəfəlik tarixin zibilliyinə göndərildi.

Azərbaycan dövlətinin bu tarixi uğurlarının memarı isə Prezident İlham Əliyev cənablarıdır. O, duqca xoşdur ki, Prezident İlham Əliyevin respublikamıza müdrik rəhbərliyinin 20-ci ilinin tamamını bu cür möhtəşəm qələbələrlə qarşılayırıq...

2003-cü ilin 15 oktyabrında xalqımızın milli iradəsi ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilən cənab İlham Əliyev həyata keçirdiyi çoxşaxəli inkişaf prosesləri, ölkəmizə və xalqımıza qazandırdığı parlaq nailiyyətlərlə bu 20 il Azərbaycan həyatında əsl intibah tarixinə çevirməyə müvəffəq olmuş, tarixin ən qüdrətli Azərbaycanı cari strateji dövrün böyük hədəflərinə yetirmiş, ölkəmizin gələcəyi üçün möhkəm təməllər formalaşdırmışdır.

Heydər Əliyevin ən təcrübəli və layiqli siyasi davamçısı

Dövlətlərin və xalqların tarixinin yazılmasından başlamış, dünya birliyində özünə layiqli yer tutmasının və tanınmasının zamanın süzgəcindən keçərək, özünü doğruldan aydın şərtləri var. Tarix həmin şərtləri dönə-dönə sübut edərək göstərir ki, dövlətlərin və xalqların inkişafı, yüksəlişi üçün onun malik olduğu maddi və mənəvi zənginliklər vacib olsa da, yetərli sayıla bilməz. Bu baxımdan onların taleyində lider amilinin bütün şərtlərin fəvqində dayanması ən mühüm siyasi reallıqdır.

Bu il anadan olmasının 100-cü ildönümünü böyük sevgi ilə qeyd etdiyimiz ulu öndər Heydər Əliyevin adı hər zaman məhz belə liderlərin cərgəsində çəkiləcək. Azərbaycanın yüksəlişini, beynəlxalq miqyasda qazandığı nüfuzu qiymətləndirərkən ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısındakı əvəzsiz xidmətləri hər birimizin gözü önündə canlanır. Ulu öndər tərəfindən görülən böyük işlərin, onun həyata keçirdiyi xilaskarlıq və quruculuq missiyalarının məntiqi nəticəsidir ki, bu gün xalqımız demokratik və hüquqi dövlətdə yaşamaq imkanı əldə etmiş, xoşbəxt gələcəyi üçün bütün təminatları yaratmışdır. Azərbaycanın indiki sürətli yüksəlişinin təməlinə məhz Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf strategiyası dayanır.

Dahi şəxsiyyətin böyüklüyü həm də ondadır ki, ulu öndər yalnız Azərbaycanın davamlı inkişaf strategiyasının möhkəm təməlini qoymaqla kifayətlənməmiş, cənab İlham Əliyevin timsalında bu strateji kursu davam etdirməyə qadir istedadlı, pragmatik və rəşadətli, yüksək idarəçilik keyfiyyətlərinə malik siyasi davamçı

və lider də yetişdirmişdir. Ötən 20 ildə keçdiyimiz inkişaf yolu da təsdiq edir ki, Azərbaycan tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirən Prezident İlham Əliyev sayılıb-seçilən, öz xalqının milli maraqlarını hər zaman təmin etməyi bacaran liderlər sırasındadır və bunu biz yox, xarici siyasi və iqtisadi institutlar da təsdiq edirlər. Amma bu da həqiqətdir ki, İlham Əliyevin Azərbaycanın siyasi həyatında özünün yüksək siyasi-diplomatik və liderlik keyfiyyətləri ilə fərqlənməsi, öz fəaliyyətində dövlətimizin milli maraqlarını hər şeydən uca tutması, respublikamızda və onun hüduqlarından kənarda nüfuzlu siyasətçi kimi tanınması hələ prezident seçilməsindən çox-çox əvvəllə təsadüf edir.

Bu baxımdan cənab İlham Əliyev hələ Azərbaycana rəhbərlik etməmişdən əvvəl də ölkəmizin siyasi və iqtisadi həyatında, beynəlxalq münasibətlərində çoxsaylı uğurların müəllifi olmuşdur. Məsələn, ulu öndər Heydər Əliyevin liderliyi ilə aparılan neft danışıqları Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ən mühüm hadisələri sırasında dayanır. İlham Əliyevin yaxından iştirakı ilə aparılan danışıqların nəticəsi olaraq imzalanan «Əsrin müqaviləsi» Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlənməsində, iqtisadi inkişafın təmin edilməsində, respublikamızın beynəlxalq mövqelərinin möhkəmlənməsində də tarixi rol oynadı və bu gün də dövlətimiz və xalqımız «Əsrin müqaviləsi»nin bəhrəsini görür. Bütövlükdə, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan zəngin neft və qaz yataqlarının işlənilməsi istiqamətində müəyyən etdiyi strateji məqsədlərə respublikamız İlham Əliyevin işgüzar keyfiyyətləri sayəsində qətiyyətlə nail oldu.

Heydər Əliyev: Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyini böyük ümidlərlə bəsləyirəm

2003-cü ilin prezident seçkiləri vaxtı ulu öndər Heydər Əliyevin təklifi və təşəbbüsü ilə Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən cənab İlham Əliyevin prezidentliyə namizədliyinin irəli sürülməsində də onun malik olduğu yüksək siyasi keyfiyyətlər, Baş nazir kimi qısa müddətdə nail olduğu uğurlar, idarəçilikdəki novatorluğu, xarizması, cəmiyyətdə və qlobal miqyasdakı yüksək nüfuzu mühüm rol oynamışdı. Ona görə Heydər Əliyev İlham Əliyevə özü qədər inanırdı.

2003-cü il oktyabrın 1-də ulu öndər Heydər Əliyev xalqımıza müraciətində deyirdi: *«Üzümü sizə - həmvətənlərimə tutaraq, qarşıdan gələn prezident seçkilərində prezidentliyə namizəd, mənim siyasi varisim, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin I müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəb-*

büskar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın ən layiqli övədlərini öz ətrafında sıx birləşdirərək Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanlığı yolunda çox işlər görəcəklər. İnanıram ki, mənim axıra çatdırma bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyinizlə və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırma biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyini böyük ümidlərlə bəsləyirəm».

Həmin ilin oktyabr ayının 15-də keçirilən prezident seçkilərində xalqımız İlham Əliyevin ətrafında sıx səfərbər olmaqla ilk növbədə Heydər Əliyev yolunun davamına səs verdi. Çünki cəmiyyətimiz yaxşı bilirdi ki, Əliyev siyasi kursunun davamı xalqımızın və dövlətimizin etibarlı və firavan gələcəyi deməkdir. Odu ki, Azərbaycan xalqı ilk dəfə 2003-cü ildə cənab İlham Əliyevə etimad göstərməklə Heydər Əliyevin siyasi kursunun davam etdirilməsinə, Azərbaycanın dünya birliyində özünə layiqli yer tutaraq söz sahibinə çevrilməsinə, Qafqazdakı lider rolunun möhkəmlənməsinə, xoşbəxt və firavan gələcəyini səs verdi.

Bu günlərdə cənab İlham Əliyevin ilk dəfə Azərbaycan prezidenti seçilməsindən 20 il tamam olur. Bir dövlətin tarixi baxımından 20 il kiçik zaman kəsiyidir. Lakin bu 20 ildə Azərbaycan dövləti o qədər möhtəşəm inkişaf yolu keçib ki, ölkəmizlə qürur duya bilərik. 2003-cü ildə prezident kimi Vətənə və xalqa sədaqət andı içən Prezident İlham Əliyev ölkəmizin inkişaf perspektivləri və gələcək prioritetlərlə bağlı öz proqramını bəyan edərək demişdi: *«Azərbaycan gələcəkdə çox zəngin və qüdrətli ölkəyə çevriləcəkdir. Neft strategiyasını davam etdirərək, qısa müddət ərzində ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirəcəyik. Xüsusilə qeyri-neft sektoruna böyük diqqət göstəriləcəkdir. Yeni zavodlar, fabriklər istifadəyə verəcəkdir. Sahibkarlığın inkişafı üçün tədbirlər planı, Azərbaycanda iqtisadi inkişaf proqramı hazırlanır. Bu çoxşaxəli inkişaf proqramı Azərbaycanı qısa müddət ərzində zəngin dövlətə çevirməyə imkan verəcəkdir. Bizdə bütün imkanlar - təbii sərvətlər, insan potensialı və ən önəmlisi, xalqın iradəsi vardır. Biz hamımız birləşərək və bir nöqtəyə vuraraq Azərbaycanı zəngin, qüdrətli dövlətə çevirəcəyik».*

Bəli, ötən 20 ildə Azərbaycanın keçdiyi inkişaf yolu ilk növbədə ulu öndər Heydər Əliyevin nə qədər müdrik və uzaqqörən şəxsiyyət olduğunu təsdiq edir. Və bu 20 ildə Azərbaycanın əldə etdiyi bütün uğurlar ondan xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev ilk dəfə dövlət başçısı kimi and içərək verdiyi bütün vədləri layiqincə yerinə yetirir, qarşıya

qoyduğu bütün milli hədəflərə inamla çatır. Ötən 20 ilin realıqları Heydər Əliyev siyasi kursunun diktə etdiyi sülh, sabitlik və tərəqqi yolunun alternativsizliyini sübuta yetirmiş, inam və etimad üzərində qərarlaşan, gələcəyə hesablanan güclü dövlət konsepsiyası ilbəlilə uğurla gerçəkləşdirilmişdir. Geridə qoyduğumuz hər bir ilin yekunları təsdiq edir ki, Prezident İlham Əliyev ulu öndərin ən layiqli davamçısı olaraq onun başladığı, təməlini qoyduğu taleyüklü işləri ardıcıl surətdə və qətiyyətlə irəli aparır, ölkəmizin şərəfli tarixini yazır. Məhz Heydər Əliyevin düşüncəsindən və qüdrətli zəkəsindən ilham alan milli inkişaf strategiyası Azərbaycanın müstəqillik və inkişaf yolunda inamla addımlamasını təmin edir.

Beynəlxalq miqyaslı enerji layihələrinin reallaşması İlham Əliyevin ölkə prezidenti kimi fəaliyyətinin mühüm siyasi-iqtisadi hadisələridir

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin ən böyük uğurlu göstəricilərindən biri iqtisadi sahədə baş verən tarixi dəyişikliklər, sürətli və hərtərəfli inkişafdır. 30 il əvvəl hərbi-siyasi burulğandan keçən, hətta müstəqilliyini itirmək təhlükəsi qarşısında qalan Azərbaycan indi siyasi və makroiqtisadi baxımdan sabit, davamlı və dayanıqlı iqtisadi inkişafa malik ölkə, etibarlı enerji və naqliyyat layihələrinin iştirakçısı, beynəlxalq tədbirlər məkanı kimi tanınır. Cənubi Qafqaz regionunun ən sürətli inkişaf etməkdə olan, bölgənin əsas iqtisadi potensialına sahib qüdrətli dövlətə də məhz Azərbaycanıdır. Prezident İlham Əliyev isə çox qısa müddətdə bütün sahələrin inkişafı istiqamətində çoxşaxəli islahatlar həyata keçirməklə Azərbaycanın ən yeni tarixinə qızıl həflərlə yazılan iqtisadi uğurların müəllifinə çevrilib. İqtisadiyyatda uğurlara nail olmaq üçün isə bir sıra strateji məqsədlərə nail olundu ki, bunlardan da ən mühümü Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu enerji siyasətinin davam etdirilməsidir. Məlumdur ki, müstəqillik dövründə xalqımızın nail olduğu ən böyük uğurlardan biri ümummillilə lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu yeni neft strategiyasının tətənəsi və Azərbaycan dövlətinə gətirdiyi siyasi və iqtisadi dividendlərdir. 1993-cü ilin ortalarına qədər bir-birini əvəzləmiş iqtidarların neft-qaz siyasətindən kəskin fərqlənən bu strategiyanın əsas mahiyyəti onun Azərbaycan dövlətinin və xalqının milli maraqları ilə uzlaşması idi. Məhz bu strategiyasının uğurla reallaşmasının nəticəsi olaraq dünyanın aparıcı neft şirkətləri Xəzərin Azərbaycan sektorunda neft hasilatına cəlb olundular. Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan ikinci dəfə rəhbərliyə başladığından sonra nail olduğu ən böyük uğurlardan biri «Əsrin müqaviləsi»nin imzalanma-

«...Azərbaycanda iqtisadiyyat hərtərəfli inkişaf etməlidir. Düzdür, neft amili uzun illər ərzində hələ həlledici rolə malik olacaqdır. Bu da təbii. Çünki qoyulan sərmayələr çox böyükdür və gələcəkdə gözlənilən mənfəətlər də çox böyükdür. Amma, eyni zamanda əgər biz bu gün iqtisadiyyatımızın hərtərəfli inkişafına nail olmasaq, bu, ölkəmizi gələcəkdə çətin problemlərlə üz-üzə qoya bilər. Ona görə məqsədimiz budur ki, Azərbaycanda iqtisadiyyat hərtərəfli inkişaf etsin, təkə Bakıda yox, bütün regionlarda bu inkişaf müşahidə olunsun. Mən əminəm ki, bu belə də olacaqdır».

İlham ƏLİYEV

şı idi. Cənab İlham Əliyevin də prezident kimi ilk uğurlarından biri enerji məsələləri ilə bağlı idi. Belə ki, 2006-cı il iyulun 13-də Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin istifadəyə verilməsi Prezident İlham Əliyevin əsası Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilmiş enerji siyasətini qətiyyətlə davam etdirməsinin nəticəsi idi. BTC-nin və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin işə düşməsindən sonra karbohidrogen ehtiyatlarının naqli ilə bağlı regionda tamamilə yeni vəziyyət yarandı. Yəni, Xəzərin karbohidrogen ehtiyatları ilk dəfə olaraq alternativ yollarla dünya bazarlarına çıxarılmaya başladı ki, bu da Azərbaycanın enerji siyasətinin həm də müstəqil olmasından xəbər verdi. Bu enerji layihələrinin işə düşməsi 2006-cı ildən bəri Azərbaycanı milyardlarla dollar gəlir götürüb. Bu illər ərzində Azərbaycanın iqtisadi inkişafında məhz həmin gəlirlər əhəmiyyətli dərəcədə rol oynamışdır. Azərbaycanın İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bugünkü inkişafının təməlinə də məhz neft strategiyasının uğurları dayanır.

Xəzər dənizinin Azərbaycana aid hissəsi təkə neftlə deyil, təbii qazla da zəngindir. 2010-cu ildə Azərbaycan neftçiləri və mütəxəssisləri tərəfindən «Ümid» yatağının, 2011-ci ildə isə «Abşeron» blokunda böyük qaz yatağının aşkarlanması Azərbaycanın həm də böyük təbii qaz potensialına malik olduğunu göstərdi. 2013-cü ilin sonlarında isə «Şahdəniz-2» yatağının işlənilməsinin ikinci mərhələsinə dair yekun investisiya qərarı imzalandı. «Şahdəniz-2» layihəsi Azərbaycan və Gürcüstan ərazisi boyunca Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsinə xidmət etməklə TANAP və TAP qaz boru kəmərlərinin tikintisi ilə bağlı təşəbbüslərin reallaşmasına təkan verdi, nəticə etibarilə 2014-cü il sentyabrın 20-də Cənub Qaz Dəhlizinin təməli qoyuldu. Cənub Qaz Dəhlizi ilk gündən Prezident İlham Əliyevin siyasi və iqtisadi iradəsinə söykəndi. O zamanlar Cənub Qaz Dəhlizinin ərsəyə gəlməsi xəyal kimi görünürdü. Çünki hələ 1994-cü ildə «Əsrin müqaviləsi» imzalananda bəziləri onun gələcəyini inana bilmirdilər. Azərbaycan prezidenti Avropa İttifaqını, ayrı-ayrı dövlətləri, beynəlxalq maliyyə qurumlarını bu layihənin ətrafında səfərbər etdi. Avropa İttifaqı bununla bağlı ilk gündən Azərbaycanın təşəbbüslərini dəstəklədi, Xəzərdən hasil olunan təbii qaz

zın Avropaya çatdırılması üçün ölkəmizlə əməkdaşlığa həvəsləndirildi. Cənub Qaz Dəhlizi üzrə Azərbaycan və Gürcüstanda həyata keçirilən layihələr 2018-ci ilin mayında başa çatdırıldı. 2018-ci ilin may ayında Bakıda Cənub Qaz Dəhlizinin, iyun ayında isə Türkiyənin Əskişəhər şəhərində dəhlizin mühüm hissəsi olan TANAP qaz boru kəmərinin açılışı oldu. 30 iyun 2018-ci ildə ilk kommersiya qazının TANAP vasitəsilə Türkiyəyə göndərilməsinə başlandı. 30 noyabr 2019-cu ildə TANAP qaz kəmərinin Avropa ilə birləşən hissəsinin açılış mərasimi keçirildi. 2020-ci ilin sonunda Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) layihəsinin yekunlaşdırılması ilə Cənub Qaz Dəhlizinin inşası tam başa çatdırıldı. Bundan sonra 2020-ci il dekabrın 31-də Azərbaycanın müasir tarixinin növbəti əlaməti kimi Azərbaycanın rəhbərliyi tərəfindən bir neçə addım atıldı: həmin gün Azərbaycanın «Şahdəniz-2» yatağında hasil olunan təbii qaz Avropaya çatdırıldı. Bu, Vətən müharibəsindəki şanlı Zəfərdən sonra xalqımızı və dövlətçiliyimizi şərəfləndirən növbəti tarixi uğur idi.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasətinin nəticəsi kimi Azərbaycanın «Şahdəniz-2» yatağından hasil olunan təbii qazı təxminən 3500 kilometr qat edərək, tarixdə ilk dəfə 2020-ci il dekabrın 31-də Avropaya çatdırıldı. Bəzilərinin vaxtı ilə mümkün hesab etdiyi, 3500 kilometr uzunluğunda, bir-birinə bağlanan üç qaz boru xəttinin inşası reallığa çevrildi. İlham Əliyevin müdrikliyi və siyasi iradəsi, layihə iştirakçıları arasında düzgün koordinasiyanın təşkili, beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlıq, Avropa İttifaqının siyasi dəstəyinin təmin olunması bu layihənin hər bir mərhələsinin uğurla tamamlanmasını təmin etdi.

Bütövlükdə isə reallaşan bütün enerji layihələri cənab İlham Əliyevin ölkə prezidenti olaraq fəaliyyətinin mühüm siyasi-iqtisadi hadisələri kimi ötən dövrdə həm Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərinin möhkəmlənməsində, həm də strateji tərəfdaşlarının sayının artmasında böyük rol oynamışdır. Bu uğurları ilə ötən 20 ildə Avrasiyanın enerji xəritəsinə ciddi korreklər edən Azərbaycan artıq global enerji təhlükəsizliyi dialoqunun söz sahibi olan tərəf kimi tanınır.

(davamı gələn sayımızda)
Akademik Ziyad Səmədzadə